

УДК 631.630*266

Адаптивність гібридів тополі в умовах Лівобережного Лісостепу на дренажних органогенних ґрунтах та їхня роль в агролісівництві

Віршовка В. М., Тарасенко О. А., Опанасенко О. Г.

Панфільська ДС ННЦ «Інститут землеробства НААН», 07750 с. Панфили, Яготинського р.-ну, Київської обл., вул. Центральна 2, e-mail: volodimir@ukr.net, sanenia@ukr.net, sonko.suriy@ukr.net

Мета. Дослідити особливості вирощування насаджень євро-американських гібридів тополі та перспективи їх використання для агролісівничих цілей в умовах осушуваних торфовищ Лівобережного Лісостепу на прикладі Панфільської дослідної станції. Встановити вплив вирощування багаторічних деревних насаджень на зміну водно-фізичних властивостей органогенного ґрунту. **Методи.** Польовий, лабораторний, аналітичний, статистичний. **Результати.** На осушуваних торфовищах Лівобережного Лісостепу України приживлюваність євроамериканських гібридів тополі після трьох років вирощування становила 9096%. Найкраще прижився культивар Robusta – 96%. Середній діаметр у плантаціях різних гібридів коливався від 4,9 до 7,3 см, а висота плантації складав 7,0 м. За 12 років культивари тополі приросли у діаметрі до 34–38 см та за висотою до 25–27 м. Запас у стовбурній деревині, при цьому, у перерахунку на 1 га,

за запропонованої схеми садіння, перевищує 500 м³. На перший рік на створеній плантації склад природного травостою складався з не сіяних злаків – 83% та бур'янового різнотрав'я – 17%. Через три роки суттєво змінився: зменшилась кількість не сіяних злаків – з 83% до 60% бур'яни становили 40%. За даними моніторингових досліджень за застосування лісової компоненти покращуються водно-фізичні параметри осушуваного торфовища, а саме: зменшується щільність ґрунту до 280300 г/см³, підвищується повна вологемність до 300% та шпаруватість 83%. Крім того застосування агролісівничих прийомів знижує біологічну активність на торфовищі до 40% проти 65% у сівозміні. **Висновки.** Агролісівництво, зважаючи на кліматичні зміни, є одним з шляхів оптимізації природо-користування, поліпшення біорізноманіття в заплавах малих річок Лівобережного Лісостепу України. Таким чином для нормалізації екологічної ситуації та збалансованого і раціонального використання осушуваних торфовищ необхідно на даних угіддях створювати рослинні угруповання з максимальним наближенням до природних екосистем.

Ключові слова: меліоровані органогенні ґрунти; культивари тополі; схеми садіння; трав'яна компонента; запас деревини; кліматичні зміни.

Volodimir Vyr'ovka

<https://orcid.org/0000-0001-8828-8309>

Oleksandra Tarasenko

<https://orcid.org/0000-0003-2847-0939>

Oleksandr Opanasenko

<https://orcid.org/0000-0003-0035-8291>

УДК 634.1/.7:63/.548.2

Використання у розсаднику різних органічних мульч-матеріалів при вирощуванні саджанців яблуні на вегетативних підщепах

Волошина В.В.

Дослідна станція помології ім. Л.П. Симиренка ІС НААН України, e-mail: voloshinavarvara@ukr.net

Мета. Метою було вивчення впливу різних типів мульчі на ріст, розвиток і якість садивного матеріалу яблуні та обґрунтування їх використання в розсаднику в умовах правобережної частини західного Лісостепу України. **Методи.** Роботу виконано на основі польових, лабораторно-польових і лабораторних досліджень з використанням загальноприйнятих агрономічних, фізіологічних, анатомічних, економічних і ста-

тистичних методів одержання та обробки інформації. **Результати.** Подано результати вивчення впливу різних типів мульчі у розсаднику на всі ростові процеси та товарність саджанців яблуні на вегетативних підщепах. Встановлено, що мульчування в розсаднику тирсою, перегноем, соломкою, торфом і в їх комбінуванні забезпечує вологість ґрунту в шарі 0-60 см (основне розміщення кореневої системи саджанців) на рівні 7080% від НППВ і сприяє накопиченню основних елементів мінерального живлення та зниженню температури ґрунту. Сильніший приріст (7,723,0%) і, відповідно, вище саджанці, по від-

Varvara Voloshyna

<https://orcid.org/0000-0001-6781-2845>